



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie**

RWA-61-4/07/MM

Warszawa, dn. 13 września 2007 r.

DECYZJA Nr RWA-29/2007

I. Na podstawie art. 23f ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 3 i 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18 poz. 172 z późn. zm.),

po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w toku którego zostało uprawdopodobnione, iż Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Siedlcach stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów polegające na:

1. stosowaniu wzorców umownych: *Umowa o zaopatrzenie w wodę, Umowa o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858) nie zawierają postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie wymaganego ciśnienia wody, jakościowych wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, ilości dostarczanej wody i maksymalnej ilości odprowadzanych ścieków,
2. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w stosowanych wzorcach umownych: *Umowa o zaopatrzenie w wodę, Umowa o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, wbrew dyspozycji § 6 ust. 4 Uchwały Nr XXXVII/343/2006 Rady Gminy Siedlce z dnia 19 stycznia 2006 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Siedlce oraz wbrew dyspozycji § 6 ust. 4 Uchwały Nr XL/645/2005 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, miejsca publikacji tych Regulaminów,
3. naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie w stosowanych wzorcach umownych: *Umowa o zaopatrzenie w wodę, Umowa o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, ustaleń zawartych

w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 pkt 2-9 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków

- co może stanowić praktykę określoną w art. 23a ust. 2 w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz po wprowadzeniu do obrotu prawnego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Siedlcach nowo opracowanych wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007, oraz po złożeniu zobowiązania przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Siedlcach ww. pismem do dokonania odpowiednich zmian we wszystkich zawartych dotychczas według kontrolowanych wzorów umowach do dnia 31 grudnia 2007 r.

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Siedlcach **obowiązek wykonania tego zobowiązania.**

II. Na podstawie art. 23f ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 ze zm.) w zw. z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50 poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 28 ust. 3 i 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18 poz. 172 z późn. zm.),

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

1. **nakłada się** na Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Siedlcach **obowiązek złożenia** do dnia 10 listopada 2007 r. **sprawozdania** o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, które ma zawierać:

- informację dotyczącą liczby umów, których treść została zmieniona do dnia 31 października 2007 r., stosownie do wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007,

- informację dotyczącą liczby umów, których treść nie została zmieniona do dnia 31 października 2007 r., stosownie do wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007,

- informację dotyczącą liczby nowych umów, zawartych do dnia 31 października 2007 r., na podstawie wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007.

2. **nakłada się** na Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Siedlcach **obowiązek złożenia** do dnia 10 stycznia 2008 r. **sprawozdania** o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, które ma zawierać:

- informację dotyczącą liczby umów, których treść została zmieniona do dnia 31 grudnia 2007 r., stosownie do wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie*

ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007,

- informację dotyczącą liczby umów, których treść nie została zmieniona do dnia 31 grudnia 2007 r., stosownie do wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007,

- informację dotyczącą liczby nowych umów, zawartych do dnia 31 grudnia 2007 r., na podstawie wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie przeprowadził postępowanie wyjaśniające (sygn. RWA-40-16/06/PB), mające na celu badanie zasad dostawy wody lub odprowadzania ścieków stosowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne wobec konsumentów - indywidualnych odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych w miejscowościach na terenie województwa mazowieckiego.

Konieczność wszczęcia przedmiotowego postępowania uzasadniona była uzyskanymi przez Delegaturę UOKiK w Warszawie informacjami, z których wynikało, iż w związku ze świadczeniem tych usług, możliwe są naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji konsumentów, jak również ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 ze zm.).

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej także Prezesem UOKiK lub Prezesem Urzędu) wystąpił m.in. do Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Siedlcach (dalej także jako: Spółka, Przedsiębiorca lub Przedsiębiorstwo) o przesłanie wszelkich wzorców umownych stosowanych w obrocie z odbiorcami usług Spółki. W odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu Spółka przesłała wzór *Umowy o zaopatrzenie w wodę, Umowy o odprowadzanie ścieków, Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, Umowy o przyłączenie do sieci*, Uchwałę Nr XXXVII/343/2006 Rady Gminy Siedlce z dnia 19 stycznia 2006 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Siedlce oraz Uchwałę Nr XL/645/2005 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Analiza dokumentów i informacji zebranych w toku postępowania wyjaśniającego dała podstawę do przyjęcia, iż mogło nastąpić naruszenie art. 23a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, wobec czego wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy stało się konieczne i uzasadnione.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2007 r. wszczął z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Siedlcach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

1. stosowaniu wzorców umownych: *Umowa o zaopatrzenie w wodę, Umowa o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym

zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858) nie zawierają postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociagowych i kanalizacyjnych w zakresie wymaganego ciśnienia wody, jakościowych wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, ilości dostarczanej wody i maksymalnej ilości odprowadzanych ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

2. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w stosowanych wzorcach umownych: *Umowa o zaopatrzenie w wodę*, *Umowa o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, wbrew dyspozycji § 6 ust. 4 Uchwały Nr XXXVII/343/2006 Rady Gminy Siedlce z dnia 19 stycznia 2006 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Siedlce oraz wbrew dyspozycji § 6 ust. 4 Uchwały Nr XL/645/2005 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, miejsca publikacji tych Regulaminów, co może stanowić praktykę określoną w art. 23a ust. 2w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
3. naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczenie w stosowanych wzorcach umownych: *Umowa o zaopatrzenie w wodę*, *Umowa o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 pkt 2-9 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 23a ust. 2 w zw. z art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2007 r. zaliczono w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu:

- Odpis z Krajowego Rejestru Przedsiębiorców,
- Uchwałę Nr XL/645/2005 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków,
- Uchwałę Nr XXXVII/343/2006 Rady Gminy Siedlce z dnia 19 stycznia 2006 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Siedlce,
- Wzorce umowne: *Umowa o zaopatrzenie w wodę*, *Umowa o odprowadzanie ścieków*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, *Umowa o przyłączenie do sieci*,

uzyskane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w toku postępowania wyjaśniającego oraz:

- Decyzję Prezydenta Miasta Siedlce nr GKM. 7050-2-3/02 z dnia 22.11.2002 r. zezwalającą Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Siedlcach na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta Siedlce,
- Decyzję Wójta Gminy Siedlce nr GPI RiG 7033-1/2003 z dnia 08.01.2003 r. zezwalającą Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Siedlcach na

prorowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Siedlce,

uzyskane przez Prezesa Urzędu w toku postępowania antymonopolowego nr RWA-411-5/07/NP.

W dniu 21 kwietnia 2007 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z art. 131 ust. 1 ww. ustawy *Do postępowań wszczętych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.* W związku z tym, wszczęte w dniu 23 lutego 2007 r. postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów toczyło się w dalszym ciągu na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w związku z podejrzeniem stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w piśmie z dnia 24 kwietnia 2007 r., Spółka poinformowała, iż zmieniła wzory kontrolowanych umów stosownie do zastrzeżeń Prezesa Urzędu, na dowód czego przekazała nowo opracowane wzory *Umowy o zaopatrzenie w wodę, Umowy o odprowadzanie ścieków oraz Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, jak również kserokopie dwóch umów zawartych na podstawie nowych wzorów *Umowy o zaopatrzenie w wodę oraz Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*. Jednocześnie Przedsiębiorca zobowiązał się, iż do dnia 31 grudnia 2007 r. zastąpi umowy zawarte dotychczas na podstawie wzorów kontrolowanych w niniejszym postępowaniu umowami zawartymi na podstawie wzorów przekazanych wraz z pismem z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007.

W piśmie z dnia 10 sierpnia 2007 r. Spółka oświadczyła, iż podjęła starania o zastąpienie wszystkich dotychczas zawartych umów umowami na podstawie nowo opracowanych wzorów. Przedsiębiorca zadeklarował, iż zastąpienia umów zawartych na podstawie innych niż kontrolowane w niniejszym postępowaniu wzorów umów dokona do końca 2009 r.

Postanowieniem z dnia 20 sierpnia 2007 r. zaliczone zostało w poczet dowodów w postępowaniu prowadzonym w związku z podejrzeniem stosowania przez Spółkę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów pismo Przedsiębiorcy z dnia 12 marca 2007 r. uzyskane przez Prezesa Urzędu w toku postępowania antymonopolowego (sygn. RWA-411-5/07/NP), zawierające informacje dotyczące liczby usługobiorców Spółki oraz zawartych dotychczas umów.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Siedlcach jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, prowadzącym działalność w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XXI Wydział Gospodarczy, pod numerem KRS 0000080539. Udziały w kapitale zakładowym Spółki posiadają Miasto Siedlce (46.825 udziałów) oraz Gmina Siedlce (10.811 udziałów). Przedmiotem działania Przedsiębiorcy jest m.in. działalność usługowa w zakresie rozprowadzania wody, usługi związane ze ściekami oraz usługi związane z montażem instalacji wodno-kanalizacyjnych.

Działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków Spółka prowadzi na podstawie zezwoleń na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, udzielonych decyzjami:

Prezydenta Miasta Siedlce z dnia 22 listopada 2002 r. oraz Wójta Gminy Siedlce z dnia 8 stycznia 2003 r. Obszarem działalności Przedsiębiorcy, objętym przedmiotowymi zezwoleniami, jest Miasto Siedlce oraz Gmina Siedlce.

Na obszarze działania Spółki obowiązują – jako akty prawa miejscowego – dwa Regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków: Uchwała Nr XXXVII/343/2006 Rady Gminy Siedlce z dnia 19 stycznia 2006 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Siedlce oraz Uchwała Nr XL/645/2005 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Na dzień 12 marca 2007 r. Przedsiębiorstwo posiadało 8.347 odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych, w tym według kontrolowanych przez Prezesa UOKiK wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* zawartych zostało 588 umów. Umowy z 5.361 odbiorcami zawarte zostały na podstawie innych niż będące przedmiotem niniejszego postępowania wzorów. Względem pozostałych odbiorców Spółka świadczy usługi bez zawarcia pisemnej umowy.

Zarzuty postawione Spółce dotyczyły braku – w ww. wzorcach – postanowień odnoszących się do:

1. ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie wymaganego ciśnienia wody, jakościowych wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, ilości dostarczanej wody i maksymalnej ilości odprowadzanych ścieków,
2. informacji na temat miejsca publikacji Regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz
3. ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Wraz z pismem z dnia 24 kwietnia 2007 r. Przedsiębiorca przekazał nowo opracowane wzory *Umowy o zaopatrzenie w wodę, Umowy o odprowadzanie ścieków oraz Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, których analiza pozwoliła na następujące ustalenia:

Stosownie do **pierwszego** zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie wzorców umownych, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nie zawierają postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie wymaganego ciśnienia wody, jakościowych wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, ilości dostarczanej wody i maksymalnej ilości odprowadzanych ścieków, ww. wzory uzupełnione zostały o zapisy dotyczące ilości dostarczanej wody, wymaganego ciśnienia wody, wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi oraz maksymalnej ilości odprowadzanych ścieków.

Stosownie do **drugiego** zarzutu naruszania obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w stosowanych wzorcach umownych, wbrew dyspozycji § 6 ust. 4 Uchwały Nr XXXVII/343/2006 Rady Gminy Siedlce z dnia 19 stycznia 2006 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Siedlce oraz wbrew dyspozycji § 6 ust. 4 Uchwały Nr XL/645/2005 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, miejsca publikacji tych Regulaminów, ww. wzorce uzupełnione

zostały o postanowienia dotyczące miejsca publikacji Regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Stosownie do **trzeciego** zarzutu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez stosowanie wzorców umownych, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków nie zawierają postanowień informujących konsumenta o ustaleniach zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, decyzje w sprawie zezwoleń stanowią załączniki do każdego z nowoopracowanych wzorów umów..

Analiza zmian dokonanych przez Spółkę wykazała, iż nowe wzory umów spełniają standardy określone w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przepisach wykonawczych na jej podstawie wydanych oraz Regulaminach dostarczania wody i odprowadzania ścieków, a tym samym ich stosowanie nie zagraża zbiorowemu interesowi konsumentów.

Mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK zważył, co następuje:

I. Uprawdopodobnienie naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepis art. 23f ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż *jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych we wniosku lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu – że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 23a, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.*

W związku z powyższym, dla zastosowania art. 23f ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zachodzi w przedmiotowej sprawie konieczność uprawdopodobnienia naruszenia przez Spółkę przepisu art. 23a ww. ustawy.

Zgodnie z treścią art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów *Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem suma indywidualnych interesów konsumentów.* Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Zgodnie z uzasadnieniem projektu rządowego ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. nowelizującej ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów *Same przepisy art. 23a-23d nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, ale także zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów* (Druk Sejmowy nr 366, s. 20). Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. (por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szewczyka, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Przepisy regulujące postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w większości mają charakter procesowy. Materialnoprawne przesłanki, istotne z punktu widzenia wydania decyzji, znajdują się w innych niż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów aktach prawa powszechnie obowiązującego. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 97.78.483) *źródlami powszechnie*

obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego. Prezes Urzędu oceniając zachowanie Przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne.

Jak wyżej wspomniano, art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definiuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jako godzące w nie bezprawne zachowanie przedsiębiorcy, natomiast w ust. 2 tegoż artykułu znajduje się przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesów konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, mianowicie zaistnieć musi - po pierwsze - bezprawne działanie przedsiębiorcy, które - po drugie - narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Zbiorowy interes dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie zbiorowych interesów konsumentów może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku.

W przedmiotowej sprawie Spółce postawione zostały zarzuty stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych zarówno w art. 23a ust. 1 jak i w art. 23a ust. 2 w zw. z ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Na podstawie art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Przedsiębiorstwu zarzucono naruszenie wymienionych w art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (dalej także: Ustawa) wymogów co do treści umów.

Podstawą zarzutów wobec Spółki jest ponadto przepis art. 23a ust. 2 w zw. z ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zachowaniem Przedsiębiorcy, które wyczerpuje jedną z przesłanek określoną w katalogu niedozwolonych praktyk, jest naruszenie przez Spółkę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, a tym samym stosowanie praktyk niezgodnych z § 6 ust. 4 Uchwały Nr XXXVII/343/2006 Rady Gminy Siedlce z dnia 19 stycznia 2006 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Siedlce oraz § 6 ust. 4 Uchwały Nr XL/645/2005 Rady Miasta Siedlce z dnia 22 grudnia 2005 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków (dalej: Regulaminy), a także z art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy.

1. Uprawdopodobnienie bezprawności działania w rozumieniu art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Podstawą świadczenia usług w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Do zawarcia umowy dochodzi poprzez zaakceptowanie przez konsumentów warunków umowy przedstawionych im przez Przedsiębiorstwo w formie wzorca umownego. Tym samym wzorce umowy, będące przedmiotem niniejszego postępowania, kierowane są do nieoznaczonego kręgu osób,

co uzasadnia przypuszczenie, że ewentualne bezprawne działanie Przedsiębiorcy może naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Do zawieranych między Spółką a indywidualnymi odbiorcami jej usług umów o świadczeniu usług wodociągowo-kanalizacyjnych ma zastosowanie ustawowe ograniczenie zasady swobody umów. W przypadku umów o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków minimalna treść stosunku umownego uregulowana została bezwzględnie wiążąco w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Ustawa w Rozdziale 2 określa warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Stosownie do art. 6 ust. 1 Ustawy dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawartej pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług, która zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1-6 Ustawy zawiera w szczególności postanowienia dotyczące:

- 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych,
- 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń,
- 3) praw i obowiązków stron umowy,
- 3a) warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług,
- 4) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych,
- 5) ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
- 6) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

Przedstawiony przez Spółkę wzorzec umowny nie spełnia ustawowych wymogów co do treści Umowy, co stało się podstawą omówionych poniżej zarzutów.

Zarzut 1: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy

Analiza postanowień wzorca umownego doprowadziła do postawienia Spółce zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie wzorców umownych, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy nie zawierają postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie określenia wymaganego ciśnienia wody, jakościowych wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi oraz ilości dostarczanej wody i maksymalnej ilości odprowadzanych ścieków.

Przepis art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy zobowiązuje do określenia w umowie ilości i jakości świadczonych usług oraz warunków ich świadczenia. Także Regulaminy zawierają postanowienia, które określają wymogi stawiane Umowie w zakresie regulacji ilości i jakości dostarczanej wody i odprowadzanych ścieków. Zgodnie z § 4 ust. 1 obu Regulaminów, które będąc aktami prawa miejscowego, powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które go ustanowiły, są wiążące dla Odbiorców usług Spółki na terenie Miasta Siedlce i Gminy Siedlce, umowa powinna określać ilość dostarczanej wody oraz maksymalne ilości dostarczanych ścieków. Tymczasem przedstawione wzorce umowne nie zawierają ani postanowień dotyczących ilości dostarczanej wody, ani postanowień określających maksymalną ilość odprowadzanych ścieków.

W przedmiocie jakości świadczonych usług Umowy zawierają w § 5 postanowienia dotyczące ciągłości i niezawodności dostarczania wody lub odprowadzania ścieków. Wzorce

umowne: *Umowa o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* określają odpowiednio w § 5 ust. 1 i § 5 ust. 3 – zgodnie z ustawowym wymogiem – maksymalny poziom zanieczyszczeń odprowadzanych ścieków. Brak natomiast we wzorcach: *Umowa o zaopatrzenie w wodę* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* analogicznego określenia poziomu jakości dostarczonej wody. Z § 5 ust. 2 obu wzorców wynika jedynie, iż jakość dostarczonej wody, przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powinna być należyta i odpowiadać wymogom określonym przez Ministra Zdrowia. Brak jest natomiast określenia parametrów jakościowych wody o należytej jakości oraz wskazania nazwy i miejsca publikacji aktu, w którym parametry te zostały określone. Ponadto wzorce umowne: *Umowa o zaopatrzenie w wodę* oraz *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków* nie określają wymaganego ciśnienia wody. Zgodnie z § 5 ust. 2 obu wzorców Przedsiębiorstwo zobowiązane jest do dostarczania wody o ciśnieniu umożliwiającym normalne użytkowanie wody. Umowy nie precyzują natomiast, jakie ciśnienie będzie odpowiadać temu warunkowi i nie wskazują przepisów, w których właściwe parametry ciśnienia wody zostały określone.

Z postanowień ustawowych jasno wynika, że kwestia ilości i jakości usług powinna być określona w umowie, co we wzorcach umownych przedstawionych przez Spółkę nie znalazło odzwierciedlenia. Konsument ma prawo oczekiwać usług na poziomie co najmniej takim, jaki określono we właściwych przepisach. W sytuacji, gdy umowy nie precyzują jakości dostarczonej wody ani jej ciśnienia, Odbiorca usług pozostaje w niewiedzy co do jakości usług, jakiej ma prawo się domagać w ramach stosunku umownego ze Spółką.

Mając powyższe na względzie, za uprawdopodobnione należy uznać, iż niezamieszczenie w Umowie postanowień dotyczących ilości i jakości świadczonych usług w zakresie wymaganego ciśnienia wody, jakościowych wymagań, jakim winna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi oraz ilości dostarczonej wody i maksymalnej ilości dostarczanych ścieków jest bezprawne.

2. Uprawdopodobnienie naruszenia obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 23a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Wśród zachowań przedsiębiorców szczególnie niebezpiecznych dla zbiorowych interesów konsumentów, ustawodawca wymienia w art. 23a ust. 2 naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Prawo do rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji jest jednym z fundamentalnych praw konsumenta. Profesjonalista – a takim jest Przedsiębiorca - jest obowiązany poinformować konsumenta, będącego z zasady słabszą stroną stosunku umownego, o istotnych okolicznościach dotyczących kontraktu w sposób prawdziwy, rzeczowy i kompletny. Obowiązek informowania partnera o istotnych okolicznościach dotyczących kontraktu, jego przedmiotu i treści, przedmiotu świadczenia, a także powinność czynienia tego w sposób prawdziwy, rzeczowy i kompletny – jest cechą generalną prawa umów i wpływa z obowiązku lojalnego kontraktowania, dotyczącego zarówno stadium przedkontraktowego, jak i wszelkich dalszych faz już istniejącego stosunku prawnego (por. E. Łętowska: „*Prawo umów konsumenckich*”, Wydawnictwo C.H. BECK 2002 r., s. 159 i n.). Także Europejski Trybunał Sprawiedliwości w sprawie Spółki INNO (wyrok z dnia 7 marca 1990 r., C-362/88, Zb. Orz. I-667) stwierdził, że prawo konsumenta do informacji jest jednym z jego zasadniczych praw, bowiem brak pełnej wiedzy uniemożliwia konsumentowi swobodę oceny i wyboru, ograniczając wolność jego decyzji rynkowych. Tym bardziej informacyjny obowiązek przedsiębiorcy nabiera doniosłości w sprawach, w których konsument ma do czynienia z kontrahentem posiadającym na właściwym rynku pozycję monopolistyczną bądź dominującą. W przedmiotowej sprawie charakter świadczonych przez Spółkę usług przesądza o tym, iż jest ona na lokalnym rynku

zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków monopolistą. Tym samym pozycja odbiorcy usług wodno – kanalizacyjnych jest dużo słabsza niż konsumenta w warunkach pełnej konkurencji. Nie może on bowiem dokonać wyboru innego kontrahenta i najczęściej nie ma wpływu na treść łączącego go z przedsiębiorcą stosunku prawnego. Stąd w przedmiotowej sprawie obowiązek profesjonalisty do czynienia zadość generalnej zasadzie lojalnego kontraktowania w zakresie rzetelnego i prawdziwego informowania konsumentów o wszystkich istotnych elementach stosunku umownego nabiera szczególnej doniosłości. W związku z tym naruszenie obowiązków informacyjnych uprawdopodobnia postawione Spółce, omówione poniżej zarzuty.

Zarzut 2: naruszenie § 6 ust. 4 Regulaminów

Podstawą drugiego postawionego Spółce w niniejszym postępowaniu zarzutu jest podejrzenie naruszenia przez nią art. 23a ust. 2 w zw. z ust. 1 poprzez niedopełnienie wynikającego z § 6 ust. 4 obu Regulaminów obowiązku informacyjnego, polegającego na wskazaniu w Umowie miejsca publikacji tych Regulaminów.

Regulamin oraz Umowa konkretyzują treść łączącego strony stosunku kontraktowego, a znajomość postanowień w nich zawartych jest niezbędną przesłanką należytego wypełniania zobowiązań umownych. Stąd § 6 ust. 4 Regulaminów stanowi, iż *Umowa winna w szczególności zawierać postanowienia określone w art. 6 ust. 3 Ustawy oraz wskazywać miejsce publikacji Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków*. Moc prawna Regulaminu jako aktu prawa powszechnie obowiązującego przesądza o bezwzględności tego obowiązku. Brak w umowach postanowień dotyczących miejsca publikacji Regulaminów uprawdopodobnia w związku z tym – w świetle regulacji § 6 ust. 4 – bezprawność działania Spółki.

Zarzut 3: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy

Dalsza analiza postanowień wzorców umownych doprowadziła do postawienia Spółce zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie wzorców umownych, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy nie zawierają postanowień informujących konsumenta o ustaleniach zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Art. 6 ust. 3 pkt 5 wymaga, aby umowa zawierała te informacje, które są przedmiotem ustaleń zawartych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 18 Ustawy.

Art. 18 Ustawy określa jako obligatoryjne postanowienia zezwolenia w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, następujące kwestie:

- 1) oznaczenie przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjnego, jego siedzibę i adres,
- 2) datę podjęcia działalności,
- 3) wymagania w zakresie jakości usług wodociągowo – kanalizacyjnych,
- 4) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 1,
- 5) warunki wprowadzania ograniczeń dostarczania wody w przypadku wystąpienia jej niedoboru,
- 6) zobowiązanie do prowadzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne racjonalnej gospodarki w zakresie działalności objętej zezwoleniem,
- 7) warunki cofnięcia zezwolenia,
- 8) warunki dotyczące okoliczności, w których zezwolenie może być cofnięte bez odszkodowania.

Spośród wymienionych ustaleń, które powinny być zawarte w zezwoleniu, umowy czynią przedmiotem swej regulacji zaledwie dane określone w pkt 1, czyli oznaczenie, siedzibę i adres Przedsiębiorstwa. Pozostałe kwestie zostały we wzorcach pominięte.

W związku z powyższym niedopełnienie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt 5 Ustawy poprzez niezamieszczenie w Umowie informacji dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu uprawdopodobnia zasadność zarzutu bezprawności.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy uprawdopodobniono zatem, że analizowane zachowania Spółki są bezprawne. W celu uprawdopodobnienia stosowania przez Przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że zachowania te mogą godzić w interesy konsumentów jako zbiorowości.

3. Uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Opisane wyżej praktyki mogą godzić w interesy konsumentów rozumiane jako prawo do ukształtowania umowy o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz otrzymania pełnej, wyczerpującej i prawdziwej informacji na temat wszystkich warunków umowy tak, aby konsumenci mogli w pełni korzystać ze swoich praw, wykonywać obowiązki bez narażania się na sankcje, a także wymagać od dostawcy usług odpowiednich standardów zachowania. Umowy zawierane przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne powinny w sposób prawidłowy regulować wszelkie aspekty ich współpracy z konsumentami. Przejawiać się to powinno w ukształtowaniu wzajemnych relacji w sposób pełny (bez pominięcia jakichkolwiek kwestii wymagających regulacji), równoprawny tj. gwarantujący obu stronom umowy realizację ich słuszych interesów oraz zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Zaniechanie wprowadzenia do umów obligatoryjnych – z mocy art. 6 ust. 3 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – regulacji oraz pełnej informacji o treści łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, sytuuje umowę jako jednostronnie korzystną i godzącą w interesy najsłabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci. Należy podkreślić, że z faktu istnienia utrudnień w zapoznaniu się z całokształtem uprawnień i obowiązków odbiorcy wynika, iż z powodu niepełnej ich znajomości uciążliwe, a nawet niemożliwe może okazać się dochodzenie przez konsumenta jego praw oraz prawidłowe wykonywanie jego zobowiązań. Niepodawanie kompletnej informacji o treści stosunku umownego może doprowadzić do niekorzystania przez konsumentów z przysługujących im uprawnień, jak również do nieegzekwowania od dostawcy usług zachowań, które na profesjonalistę wymuszają przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz postanowienia Regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów określa zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów konsumentów oraz reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści art. 1 ust. 1 i 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce wtedy, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku oraz wtedy, gdy działania te wywołują inne niekorzystne zjawiska. Ustawa antymonopolowa w odniesieniu do konsumentów chroni zatem ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. W przedmiotowej sprawie opisane działania Przedsiębiorcy dotyczą zbiorowego interesu konsumentów, gdyż skierowane są do nieokreślonego kręgu konsumentów, których nie sposób jednoznacznie zidentyfikować.

Antykonsumenckie ostrze stosowanych praktyk wymierzone jest bowiem we wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez Spółkę usług, z którymi zawarto umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków o treści zakwestionowanej w toku niniejszego postępowania, jak również w jej potencjalnych odbiorców, będących konsumentami w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Powyższe wskazuje na prawdopodobieństwo naruszenia w przedmiotowej sprawie zbiorowego interesu konsumentów, przez który należy rozumieć prawo wszystkich odbiorców (konsumentów) do ukształtowania umowy o świadczenie usług wodociągowo-kanalizacyjnych zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz otrzymania pełnej, wyczerpującej i prawdziwej informacji na temat wszystkich warunków umowy.

II. Zobowiązanie Przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Jeżeli, stosownie do przepisu art. 23f ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie przepisu art. 23a ww. ustawy, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia ww. naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

W piśmie z dnia 24 kwietnia 2007 r., Spółka poinformowała, iż zmieniła wzory kontrolowanych umów stosownie do zastrzeżeń Prezesa Urzędu, na dowód czego przekazała nowo opracowane wzory *Umowy o zaopatrzenie w wodę*, *Umowy o odprowadzanie ścieków* oraz *Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, jak również kserokopie dwóch umów zawartych na podstawie nowych wzorów. Analiza zmian dokonanych przez Spółkę wykazała, iż nowe wzory umów spełniają standardy określone w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przepisach wykonawczych na jej podstawie wydanych oraz Regulaminach dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

Jednocześnie, w ww. piśmie z dnia 24 kwietnia 2007 r., Spółka zobowiązała się do dokonania stosownych zmian we wszystkich umowach dotychczas zawartych na podstawie wzorów, będących przedmiotem niniejszego postępowania, do dnia 31 grudnia 2007 r.

Należy uznać, że przyjęte przez Spółkę rozwiązania są równoznaczne z podjęciem działań zmierzających do zapobieżenia uprawdopodobnionym w toku niniejszego postępowania naruszeniom art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z uwagi na powyższe, istnieje możliwość skorzystania z instrumentu prawnego przewidzianego art. 23f ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jako że przedsiębiorca przejawiał inicjatywę mającą na celu eliminację działań powodujących naruszenie prawa, celowa i uzasadniona jest akceptacja propozycji Przedsiębiorcy, z której wynika zamiar zmiany umów zawartych na podstawie kontrolowanych w ramach niniejszego postępowania wzorów stosownie do treści nowych wzorców umownych najpóźniej do dnia 31 grudnia 2007 r.

Abstrahując od zobowiązania, o którym mowa powyżej, dotyczącego wprowadzenia do obrotu gospodarczego nowych wzorów oraz zastąpienia 588 umów zawartych na podstawie wzorów skontrolowanych przez Prezesa Urzędu, Spółka zadeklarowała ponadto, iż do końca 2009 r. zastąpi wszystkie umowy dotychczas zawarte – a więc także oparte na wzorcach, które nie były przedmiotem niniejszego postępowania – umowami według wzorów załączonych do pisma z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. 985/2007.

Biorąc pod uwagę zakres przedmiotowy prowadzonego postępowania, który obejmował zarzuty dotyczące wzorów *Umów o zaopatrzenie w wodę, Umów o odprowadzanie ścieków oraz Umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, przekazanych przez Spółkę w toku postępowania wyjaśniającego (sygn. RWA-40-16/06/PB), obowiązek nałożony na Przedsiębiorcę niniejszą decyzją dotyczy wyłącznie zobowiązania do zastąpienia – do dnia 31 grudnia 2007 r. – umów zawartych według ww. wzorów umowami według wzorów załączonych do pisma z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. 985/2007. Wykonanie zobowiązania dotyczącego pozostałych umów, zawartych według innych niż ww. wzorów, poddanie zostanie kontroli niezależnie, poza ramami niniejszego postępowania.

Stąd należało orzec jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

III. Zobowiązanie do złożenia sprawozdania o stopniu realizacji zobowiązań.

Stosownie do art. 23f ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w decyzji(...) *Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę (...) obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu wykonania zobowiązań.*

Zgodnie z tym przepisem Spółka została zobowiązana do złożenia do dnia 10 listopada 2007 r. oraz do dnia 10 stycznia 2008 r. sprawozdań o stopniu realizacji przyjętego zobowiązania, które mają zawierać:

- informację dotyczącą liczby umów, których treść została zmieniona odpowiednio do dnia 31 października 2007 r. oraz do dnia 31 grudnia 2007 r., stosownie do wzorów *umów o zaopatrzenie w wodę, umów o odprowadzanie ścieków oraz umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007,
- informację dotyczącą liczby umów, których treść nie została zmieniona odpowiednio do dnia 31 października 2007 r. oraz do dnia 31 grudnia 2007 r., stosownie do wzorów *umów o zaopatrzenie w wodę, umów o odprowadzanie ścieków oraz umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007,
- informację dotyczącą liczby nowych umów, zawartych odpowiednio do dnia 31 października 2007 r. oraz do dnia 31 grudnia 2007 r. na podstawie wzorów *umów o zaopatrzenie w wodę, umów o odprowadzanie ścieków oraz umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków*, załączonych do pisma ww. Spółki z dnia 24 kwietnia 2007 r., L. Dz. FE/985/2007.

Stąd należało orzec jak w punktach II.1. i II.2. sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia o ochronie konkurencji i konsumentów o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 131 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie.

Otrzymuje:

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Siedlcach

ul. Leśna 8

08-110 Siedlce